

PRESSMEDDELANDE

Disputation

Lördag 26.11.2011 klockan 12, Seminariebacken, Seminarium, S212

Svensk brakseger i sportjournalistikens Finland-Sverige-landskamp

Granskning av GIM **Antti Laines** doktorsavhandling inom idrottens samhällsvetenskaper "*Finland-Sverige-landskamp i sportjournalistik – Jämförande undersökning om OS-rapporteringen från Aten 2004 och Turin 2006 i finska och svenska kvällstidningar*". Opponent är professor **Hannu Nieminen** (Helsingfors universitet), kustos professor **Hannu Itkonen** (Jyväskylä universitet).

Möten mellan finska och svenska idrottare är en form av idrottsklassiker. I Antti Laines doktorsavhandling möts Finlands och Sveriges idrottskulturer i en annan verksamhetsmiljö, på den sportrapporterande journalistikens arena. Det är fråga om en Finland-Sverige-landskamp i sportjournalistik, där ländernas sportjournalistik representeras av kvällspressen. Iltalehtis och Ilta-Sanomats motståndare är Aftonbladet och Expressen.

Laine forskade i hurudan sportjournalistik de finska och svenska kvällstidningarna producerar samt hur den sportjournalistik de producerar skiljer sig från varandra. Dessutom framför han tolkningar om orsaker till skillnaderna.

Forskningsresultaten dyster läsning ur finländsk synvinkel

De svenska kvällstidningarna klarade sig klart bättre i sin uppgift som sportjournalistiskt forum än sina finska motsvarigheter. De svenska kvällstidningarna har mycket större resurser, de producerar betydligt mera och mångsidigare material, deras journalistik är i högre grad forskande, proaktiv och kritisk, och också jämlikheten mellan könen är bättre representerad i de svenska tidningarna. På motsvarande sätt är den finländska sportjournalistiken mindre till sin omfattning, ensidigare, mera reaktiv och mindre kritisk. De finska kvällstidningarna kan mäta sig med de svenska bara gällande de relativa mängderna reklam och illustration.

När Laine redogör för landskampens slutresultat citerar han en artikel publicerad i Ilta-Sanomats under OS i Aten 2004 (IS 20.8.2004). I artikeln jämförs tv-sändningar från OS på finska och svenska public service-kanaler.

- Artikelns rubrik, "*Igen gör svenskarna allt bättre*", sammanfattar det väsentligaste om skillnaderna mellan finska och svenska sportmedier. Skillnaden är ännu större beträffande kvällstidningarnas sportsidor, där är svenskarna verkligen hästlängder före sina finska kollegor. I

landskampen som jämförde sportjournalistiken i finska och svenska kvällstidningar tog de svenska tidningarna hem en brakseger – både i den kvantitativa och kvalitativa analysen, konstaterar Laine.

”Ställ högre krav, satsa på kvalitet”

Som förklarande faktorer till skillnaderna nämner Laine kvällstidningarnas och sportjournalistikens olikartade historiska utveckling i de två länderna, skillnaderna i ländernas idrottskultur samt tidningarnas resursfaktorer, till vilka forskarens finska intervjuobjekt i första hand hänvisade. Enligt Laine förklarar faktorer förknippade med resurser ändå bara en del av skillnaderna, något som man också är medveten om på de finska redaktionerna.

- En av Ilta-Sanomats journalister skrev med hänvisning till de större ekonomiska satsningarna på public service-tv i Sverige än i Finland att *”visst går det att göra fräscha lösningar även med en mindre budget”*. Speciellt sant är detta när det gäller det tryckta ordet: i tidningar skrivs en enskild artikel i regel av en enskild journalist. Till stor del är det fråga om yrkeskunskapen och ambitionsnivån hos journalisterna och deras förmän. Kraven borde höjas och utbudet göras mer mångsidigt i stället för att hålla sig till det gamla vanliga inom det egna bekvämlighetsområdet. Vid behov kan man minska på kvantiteten till förmån för kvalitet, rekommenderar Laine.

Undersökningen baserar sig på en detaljerad kvantitativ och kvalitativ analys av ett sällsynt brett och mångsidigt material. Omfattningen av det totala tidningsmaterialet, som består av all rapportering under sommar-OS i Aten 2004 och vinter-OS i Turin 2006, är 9 602 sidor, själva OS-materialet som avgränsades till en kvadratcentimeterkalkyl 1 750 sidor och OS-materialet som var föremål för den kvalitativa analysen 122 sidor. Utöver detta har åtta förmän för sportredaktionerna intervjuats och från övriga källor insamlat statistiskt material analyserats.

Tilläggsinformation:

Antti Laine, tfn +358 40 805 3958, antti.laine@jyu.fi

Informatör Liisa Harjula, tfn +358 50 310 9972, tiedotus@jyu.fi, varifrån doktorandens fotografi i elektronisk form kan erhållas.

Antti Laine (född 15 december 1974) blev student från Backasbrinkens gymnasium (Mäkelänrinteen lukio) i Helsingfors år 1993, han har arbetat vid kommunikationskoncern Janton Oyj åren 1994-1996 och tagit magisterexamen i gymnastik- och idrottsvetenskaper vid Jyväskylän universitet 2003 med gymnastikpedagogik som huvudämne. Som biämnen har Laine studerat medie- och kommunikationsvetenskap vid Örebro universitet 1999-2000 och hälsofostran vid Jyväskylän universitet. 2004-2009 arbetade Laine som assistent

vid institutionerna för fysisk fostran samt gymnastik- och idrottsvetenskaper vid Jyväskylä universitet och 2009-2011 arbetade han med stöd av bidrag utfärdade av rektorn för Jyväskylä universitet, Ellen ja Artturi Nyysösen säätiö (Ellen och Artturi Nyysönsens stiftelse) samt Kulturfonden för Sverige och Finland.

Laine har en gedigen bakgrund som toppidrottare. Han har spelat bandy i den högsta serien i Finland för Jyväskyläklubben JPS, Helsingfors IFK och Kampparit från St:Michel. Totalt har det blivit 302 grundseriematcher i vilka Laine gjort 297 mål och noterats för 120 målgivande passningar. Siffrorna berättigar till en 17:e plats i alla tiders statistik i både mål- och poängligan. Säsongen 1999-2000 spelade Laine för Örebro SK i Sverige. Han avslutade sin långa karriär genom att ta FM-silver med Kampparit säsongen 2010-2011.

Laines doktorsavhandling publiceras på disputationdagen av Edita Publishing Oy. Boken är skriven på finska, men innehåller ett omfattande sammandrag på svenska. Förfrågningar och beställningar (40 € + postavgift) kan riktas direkt till upphovsmannen, pressexemplar från förlaget. (tfn +358 20 450 05 / asiakaspalvelu.publishing@edita.fi).

Abstract

A Match in Sports Journalism between Finland and Sweden. A Comparative Study of Finnish and Swedish Tabloid Coverage of the Athens 2004 and Turin 2006 Olympic Games.

This study investigates sports journalism in Finnish and Swedish tabloids. It asks two main questions: 1) what is sports journalism in Finnish and Swedish tabloids like and 2) how does sports journalism in Finnish tabloids differ from that in Swedish ones?

The study is based on three types of empirical material: newspaper material, interview material and readily available statistical material. The newspaper material consists of the news published by two Finnish tabloids (Iltalehti and Iltä-Sanomat) and two Swedish ones (Aftonbladet and Expressen) during the Athens 2004 Summer Olympic Games and Turin 2006 Winter Olympic Games. The newspaper material includes all printed newspapers from a period beginning 1-2 days (Athens 1, Turin 2) before the official opening ceremony and ending two days after the official closing ceremony (12-31 August 2004 for Athens and 8-28 February 2006 for Turin). The total amount of newspaper material is 9,602 pages. The newspaper material is supported by eight interviews with the heads of the tabloids' sports departments as well as supplementary questionnaires. The readily available material used includes newspaper circulation statistics and research data on the quantitative change in newspapers' sports reporting.

The processing of the newspaper material combines quantitative and qualitative content analysis. The quantitative content analysis of the newspaper material was carried out using a measuring instrument designed for this purpose. The measurement work was based on classifying the units of observation specified and counting their square centimetres. The material analysed most in detail includes the Olympics news on the front pages and sports pages of the tabloids. The quantitative Olympics material totals 1,750.4 pages. Units of observation measured as separate sum variables are other sports news, advertisements on the sports pages and non-sports news in the papers. The qualitative content analysis of the newspaper material was carried out by analysing the material typologies selected from the quantitative Olympics material with the help of an analysis framework used as the methodological frame of reference. The analysis framework was created as the result of cyclical and material- and theory-based dialogue. The qualitative Olympics material totals 121.8 pages. The interview material was analysed by division into themes.

Regardless of the tabloid and the Olympics material analysed, the proportion of sports pages in the total amount of material was very large, at least one quarter. However, the proportion and, in particular, number of sports pages was much larger in the Swedish tabloids than in the Finnish ones. The difference cannot be attributed to advertisements. The daily average number of sports pages with editorial sports material in an individual Swedish tabloid (21.7) was more than 1.7 times the corresponding average in an individual Finnish tabloid (12.7).

The sports coverage concentrated significantly more on Olympics news in the Finnish tabloids than in the Swedish ones. In spite of this, the daily average number of pages of Olympics news was also significantly higher in the Swedish tabloids than in the Finnish ones. The daily average number of pages of other sports news in the Finnish tabloids was only a little more than one third of that in the Swedish tabloids.

The sports journalism in both the Finnish and Swedish tabloids concentrates on certain sports, athletes and phenomena. The factors with the greatest influence on the amount of media coverage were the media-conveyed expectations of success, the success achieved, the number of competition events and their distribution across different days as well as the general level of interest generated by the athlete and the sport. The majority of the stories focused on a domestic athlete, and foreign subjects were often addressed from a domestic viewpoint.

Images play a central role in tabloid sports journalism. The proportion of images in the Olympics material of the Finnish tabloids (45 %) was higher than that of the Swedish tabloids (38 %). The Olympics material was clearly more segmented in Sweden than in Finland. Whereas the areas covered were not more numerous in the Swedish tabloids than in the Finnish tabloids, the Swedish story packages were much more extensive and divided into a larger number of individual

stories than the Finnish story packages. While the average size of photographs was almost one half larger in the Finnish tabloids than in their Swedish counterparts, the daily average number of photographs was correspondingly two times higher in Sweden than in Finland. The Swedish tabloids contained a large amount of graphics. In the Finnish tabloids, the amount of graphics was small and the graphics were visually modest compared to those published by the Swedish tabloids.

The sports journalism in the Finnish tabloids focused more on traditional advance stories and event reports as well as on advance and event interviews. The sports journalism in the Swedish tabloids was more diverse and detailed than that in the Finnish ones.

The sports journalism in the Finnish tabloids was more moderate and neater in its sensationalism than that in the Swedish ones. The Swedish tabloids were more eager to dramatise sports phenomena and were prone to harder criticism than the Finnish tabloids. The proportional amount of material expressing an opinion was larger in the Swedish tabloids than in the Finnish ones. Swedish journalists were more eager to become personally involved and take a stand than their Finnish colleagues.

The sports journalism in the Swedish tabloids was more narrative, television-oriented and had higher gender equality than that in the Finnish ones. The proportional amount of stories classified as having a narrative approach was more than one half larger in Sweden than in Finland. The effect of television broadcasts on the subject and type of reports was stronger in the Swedish tabloids than in the Finnish ones. Differences in gender equality manifested themselves in the representation of female athletes practising a masculine sport. For example, the Swedish tabloids treated female ice hockey players as athletes to be taken seriously, just like women practising other sports. The Finnish tabloids' stories regarded female ice hockey players more as sexual characters than as serious athletes.

The study shows the clear result of the match comparing sports journalism in Finnish and Swedish tabloids. The Swedish tabloids took a crushing victory over the Finnish ones – in terms of both quantitative and qualitative analysis.

Keywords: sports journalism, tabloids, content analysis.